

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. І. КРИП'ЯКЕВИЧА**

УХВАЛЕНО

Вченою радою
Інституту українознавства
ім. І. Крип'якевича НАН України
«30» квітня 2024 року
(протокол № 4)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Інституту українознавства
ім. І. Крип'якевича НАН України,
д.і.н., проф. І.Я. Соляр

«30» квітня 2024 року

**ПРАВИЛА ПРИЙОМУ
до аспірантури Інституту українознавства
ім. І. Крип'якевича НАН України**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України (далі – Інститут) оголошує прийом на підготовку фахівців з вищою освітою за освітньо-науковим рівнем доктора філософії через аспірантуру (III рівень вищої освіти).

1.2. Підставою для оголошення прийому на навчання до аспірантури для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії за певною спеціальністю є ліцензія Міністерства освіти і науки України на провадження освітньої діяльності за третім (освітньо-науковим) рівнем (**наказ МОН України від №**).

1.3. Правила прийому до аспірантури Інституту розроблені Приймальною комісією відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502) та «Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році», затвердженого наказом МОН України від 06 березня 2024 року № 266 (реєстрація в Міністерстві юстиції України 14 березня 2024 року за № 379/41724), Наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році» № 326 від 15 березня 2024 року (реєстрація в Міністерстві юстиції України 18 березня 2024 року за № 403/41748), ухвалені Вченою радою Інституту та затверджені директором.

1.4. Організація прийому до аспірантури Інституту, окрім цих Правил, здійснюється також відповідно до рішень і рекомендацій Президії НАН України та Відділу наукових і керівних кадрів НАН України.

1.5. Інститут оголошує прийом на 2024 рік до аспірантури на здобуття ступеня доктора філософії за науковими спеціальностями: 032 Історія та археологія, 035 Філологія.

1.6. Прийом до аспірантури Інституту здійснюється на конкурсній основі, незалежно від джерел фінансування. Конкурсний відбір здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється за результатами вступних випробувань зі спеціальності й іноземної мови, а також додаткових балів за наукові досягнення.

1.7. Конкурсний відбір проводиться на основі конкурсного бала, який розраховується відповідно правил викладених у розділі 5.

1.8. Вступні випробування до аспірантури проводяться Предметною комісією з відповідної наукової спеціальності, склад якої затверджується наказом директора Інституту.

1.9. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки.

1.10. Навчання в аспірантурі Інституту здійснюється за очною (денною) та заочною формами здобуття освіти за акредитованими спеціальностями (032 – Історія та археологія; 035 – Філологія).

1.11. Організацію прийому вступників до Інституту здійснює Приймальна комісія, склад якої затверджується наказом директора Інституту, який є її головою.

Приймальна комісія діє згідно з Положенням про Приймальну комісію в Інституті українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, затвердженим Вченою радою Інституту від 28 травня 2016 року протокол № 5.

1.12. Рішення Приймальної комісії, прийняті в межах її повноважень, є підставою для видання відповідного наказу директором Інституту.

1.13. Для врегулювання відносин між аспірантом та Інститутом укладається договір чи контракт (за умови зарахування на навчання за рахунок коштів юридичних та/або фізичних осіб).

1.14. Іноземці та особи без громадянства, зокрема закордонні українці, які постійно проживають в Україні, громадяни Республіки Польща, особи, яких визнано біженцями, та особи, які потребують додаткового захисту, мають право на здобуття вищої освіти нарівні з громадянами України, зокрема за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, за винятками, встановленими Конституцією України, законами України чи міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Закордонних

українців, статус яких засвідчений посвідченням закордонного українця (крім осіб, які постійно проживають в Україні), можуть зараховувати на навчання за державним замовленням у межах установлених квот для іноземців за вступним іспитом для іноземців з предметів, передбачених Правилами прийому. Прийом інших категорій іноземців до закладів вищої освіти на навчання на місця державного замовлення здійснюється в межах квот для іноземців.

1.15. Підготовка іноземних громадян та осіб без громадянства в аспірантурі здійснюється на підставі:

- міжнародних договорів України та/або міжнародних програм обміну чи мобільності;
- договорів, укладених між Інститутом та закладами вищої освіти (науковими установами) інших країн, щодо обміну вченими чи академічної мобільності;
- за рахунок коштів фізичних та/або юридичних осіб (на умовах контракту).

1.16. Вартість навчання в аспірантурі затверджується наказом директора Інституту.

1.17. Усі особи, які здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії в Інституті, мають рівні права та обов'язки.

1.18. Переведення та поновлення здійснюються в межах вакантних місць державного замовлення та ліцензованого обсягу згідно з чинним законодавством.

2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ОСВІТИ ВСТУПНИКІВ

2.1. На навчання для здобуття ступеня доктора філософії до Інституту приймаються вступники, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста).

3. ФІНАНСУВАННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

3.1. Фінансування підготовки аспірантів в Інституті здійснюється:

- за рахунок коштів державного бюджету України – за державним замовленням;
- за рахунок коштів юридичних та/або фізичних осіб (на умовах контракту) – понад державне замовлення в межах ліцензованого обсягу.

3.2. Державне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між установами Національної академії наук України.

3.3. Не допускається одночасне навчання за двома чи більше спеціальностями (спеціалізаціями, освітніми програмами, напрямками підготовки, рівнями, ступенями, формами здобуття освіти) за кошти державного бюджету.

3.4. Громадяни України, які не завершили навчання за кошти державного бюджету (за державним або регіональним замовленням) за третім ступенем вищої освіти, мають право повторного вступу для безоплатного здобуття вищої освіти в державних і комунальних закладах вищої освіти за тим самим ступенем освіти за умови відшкодування до державного бюджету коштів, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, відповідно до Порядку відшкодування коштів державного або місцевого бюджету, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2015 року № 658.

3.5. Правила прийому до аспірантури Інституту діють з 30 квітня 2024 року до набуття чинності правил прийому 2025 року.

4. СТРОКИ ПРИЙОМУ ЗАЯВ І ДОКУМЕНТІВ, ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ, КОНКУРСНОГО ВІДБОРУ ТА ЗАРАХУВАННЯ НА НАВЧАННЯ

4.1. Прийом заяв і документів, вступні випробування, конкурсний відбір та зарахування на навчання до аспірантури Інституту на місця, що фінансуються за рахунок державного бюджету й за рахунок фізичних та/або юридичних осіб проводяться в такі терміни:

ЕТАПИ ВСТУПНОЇ КАМПАНІЇ

Початок прийому заяв і документів	15 серпня 2024 року
Закінчення прийому заяв і документів	18:00 10 вересня 2024 року
Строки проведення вступних випробувань	11 вересня – 25 вересня 2024 року
Оприлюднення рейтингового списку вступників	26–27 вересня 2024 року
Терміни зарахування вступників	до 01 жовтня 2024 року

4.2. Порядок роботи Приймальної комісії: щодня, крім суботи та неділі, з 11 год до 17 год (перерва з 13 год до 14 год).

4.3. До вступних випробувань допускаються виключно особи, які в установлений строк подали технічному секретареві Приймальної комісії повний комплект обов'язкових документів, який включає:

– заяву встановленого зразка про допуск до вступних випробувань, **подану в паперовій формі**;

– копію паспорта (сторінки 1–2 і сторінка з відомостями про місце реєстрації) або іншого документа, що посвідчує особу, передбаченого Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус»;

– копію реєстраційного номера облікової картки платника податків;

– копію військово-облікового документа (для військовозобов'язаних – військового квитка або тимчасового посвідчення військовозобов'язаного, а для призовників – посвідчення про приписку до призовних дільниць);

– копію документа державного зразка про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на підставі якого здійснюється вступ, і копію додатка до нього. Особи, які здобули вищу освіту за кордоном, до копії диплома обов'язково додають свідоцтво компетентного органу про визнання документа про вищу освіту відповідно до вимог «Порядку визнання здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти», затвердженого наказом МОН України № 504 від 05 травня 2015 року;

– сертифікат Єдиного вступного іспиту (ЄВІ), складеного в 2023 або 2024 році, з оцінкою за тест з іноземної мови (англійської, німецької, французької, іспанської на вибір вступника) не менше ніж 130 балів та оцінкою за тест загальної навчальної компетентності (ТЗНК) – не менше ніж 100 балів, якщо вступник не підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним міжнародним сертифікатом з іноземної мови (TOEFL, IELTS, Cambridge English Assessment, TestDaF, DELF, DALF) не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня;

– науковий реферат (обсягом 1 авт. арк.);

– у разі потреби, документ про визнання особи органами медико-соціальної експертизи особою з інвалідністю;

– фото розміром 3,5 × 4,5 см (4 шт.);

– конверти з марками (2 шт.).

Перелік додаткових документів:

– міжнародний сертифікат з іноземної мови (TOEFL, IELTS, Cambridge English Assessment, TestDaF, DELF, DALF) не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня (*за наявності*);

– рекомендація Вченої ради вищого навчального закладу / наукової установи для вступу до аспірантури (*за наявності*).

4.4. Копії документів без пред'явлення оригіналів не приймаються.

4.5. Приймальна комісія Інституту допускає вступників до вступних випробувань на підставі вчасно поданих усіх, наведених у переліку документів, і може відмовити вступнику в допуску до вступних випробувань у зв'язку з неподанням у встановлений термін документів, визначених Правилами прийому.

4.6. Умовою допуску до вступного іспиту з іноземної мови, як кваліфікаційного іспиту, є наявність сертифіката ЄВІ, складеного в 2023 або 2024 році, з оцінкою за тест з іноземної мови не менше ніж 130 балів та оцінкою за ТЗНК – не менше ніж 100 балів. Актуальну у 2024 році інформацію щодо організації й проведення ЄВІ оприлюднено за покликанням: <https://testportal.gov.ua/yedynyj-vstupnyj-ispit-dlya-vstupu-do-aspirantury/>

5. ВСТУПНІ ВИПРОБУВАННЯ ТА КОНКУРСНИЙ ВІДБІР

5.1. Вступні випробування до аспірантури Інституту здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії складаються зі:

- вступного іспиту з наукової спеціальності в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності (ваговий коефіцієнт – 0,5);
- вступного іспиту з іноземної мови (в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти). Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); німецької мови – дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); французької мови – дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати порівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом (ваговий коефіцієнт – 0,25);
- реферату з презентацією дослідницьких пропозицій та досягнень (ваговий коефіцієнт – 0,2). Вступне випробування полягає в заслуховуванні та обговоренні наукового повідомлення вступника. Реферат з презентацією оцінює предметна комісія з відповідної наукової спеціальності.

5.2. Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі, призначається додаткове вступне випробування зі спеціальності, на яку здійснюється вступ. Для додаткового вступного випробування ваговий коефіцієнт не застосовується.

Оцінювання додаткових вступних випробувань відбувається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано». У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не зараховано», він не допускається до вступних іспитів і позбавляється права брати участь у конкурсі.

5.3. Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до наукової установи протягом одного календарного року.

5.4. Результати складання вступних іспитів оцінюються за 100-бальною шкалою:

- 0–59 балів – незадовільно;
- 60–74 бали – задовільно;
- 75–89 балів – добре;
- 90–100 балів – відмінно.

5.5. Вступники, які наберуть на вступному випробуванні зі спеціальності менш як 60 балів, позбавляються права участі в конкурсі.

5.6. При визначенні конкурсного бала кожного вступника також враховуються наступні показники:

- середній бал додатка до диплома про вищу освіту (ваговий коефіцієнт – 0,05);
- додаткові бали за наукові досягнення (за наявності).

Рейтинговий список вступників до аспірантури впорядковується за конкурсним балом від більшого до меншого. У рейтинговому списку вступників зазначаються:

- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) вступника;
- ступінь вищої освіти, наукова спеціальність, форма здобуття освіти, джерела фінансування, основа вступу;

– конкурсний бал вступника.

5.7. Конкурсний бал (КБ) вступника до аспірантури розраховується (за 100-бальною шкалою) за наступною формулою:

$КБ = ВІС \times 0,5 + ВП \times 0,25 + РДП \times 0,2 + СБД \times 0,05 + ДБ$; де:

ВІС – оцінка вступного випробування зі спеціальності (за 100-бальною шкалою);

ВП – оцінка вступного випробування з іноземної мови (за 100-бальною шкалою);

РДП – оцінка поданого реферату з презентацією дослідницьких пропозицій та досягнень;

СБД – середній бал додатка до диплома про вищу освіту (за 100-бальною шкалою);

ДБ – додаткові бали за наукові досягнення.

Додаткові бали (ДБ) за наукові досягнення не повинні перевищувати в сумі 100 балів.

5.8. Додаткові бали (ДБ) за наукові досягнення:

Наукові досягнення	Кількість балів
Публікація у науковому виданні, включеному до переліку наукових фахових видань України (за обраною спеціальністю)	10 (кожна стаття)
Публікація у виданні, яке входить до міжнародних наукометричних баз Scopus або Web of Science (за обраною спеціальністю)	25 (кожна стаття)
Одноосібна монографія, яка рекомендована до друку вченою радою відповідного факультету або Вченою радою НАУ	25
Розділ у колективній монографії, яка рекомендована до друку вченою радою відповідного факультету або Вченою радою НАУ	10
Участь у науковій всеукраїнській конференції (за умови публікації тез доповіді за обраною спеціальністю) за період не більше трьох років до моменту вступу	5 (кожна теза)
Участь у науковій міжнародній конференції (за умови публікації тез доповіді за обраною спеціальністю) за період не більше трьох років до моменту вступу	10 (кожна теза)
Рекомендація Вченої ради відповідного факультету або іншого структурного підрозділу Університету на вступ до аспірантури за період не більше одного року до моменту вступу	5

5.9. Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

5.10. Особам, допущеним за рішенням Приймальної комісії до вступних випробувань в аспірантуру, надається відпустка для підготовки та складання іспитів згідно з чинним законодавством України.

5.11. Вступні випробування проводяться у письмовій та усній формі, за присутності не менше двох членів та голови Предметної комісії.

5.12. Сторонні особи не допускаються до приміщень, у яких проводяться вступні випробування.

5.13. За проведення вступних випробувань відповідає голова Предметної комісії. Голова Предметної комісії щороку складає програму вступних випробувань, екзаменаційні білети, які затверджуються директором Інституту не пізніше, ніж за місяць до початку проведення вступних випробувань. Програма вступних випробувань оприлюднюється на вебсайті Інституту.

5.14. Під час проведення вступних випробувань вступникам забороняється користуватись електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами. У разі використання вступником під час вступного випробування

сторонніх джерел інформації він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт. У протоколі вступного випробування такого вступника голова предметної комісії вказує причину відсторонення та час.

5.15. Вступники, які не з'явилися на вступне випробування без поважних причин у зазначений за розкладом час, особи, знання яких було оцінено балами нижче встановленого Правилами прийому мінімального значення, до участі у подальших випробуваннях і конкурсі не допускаються. За наявності поважних причин, підтверджених документально, вступники можуть допускатися до складання пропущених вступних випробувань із дозволу голови предметної комісії в межах встановлених строків і розкладу проведення вступних випробувань.

5.16. Перескладання вступних випробувань у поточну сесію не дозволяється.

5.17. Апеляції на результати вступних випробувань розглядає Апеляційна комісія Інституту, склад та порядок роботи якої затверджуються наказом директора Інституту.

5.18. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури Приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника. У тому випадку, коли конкурсний бал двох (або більше) вступників на певну спеціальність за результатами вступних випробувань є однаковим, перевага при зарахуванні до аспірантури надається вступникам:

- які отримали вищу оцінку за іспит зі спеціальності;
- які мають значний науковий доробок (публікації у виданні, яке входить до міжнародних наукометричних баз Scopus або Web of Science (за обраною спеціальністю); одноосібну монографію або/чи розділ у колективній монографії, рекомендованих до друку вченою радою; тези наукових конференцій).

5.19. Вступники до аспірантури, які не пройшли за конкурсом на навчання за рахунок державного замовлення, можуть бути рекомендовані до зарахування в аспірантуру для освоєння освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за кошти фізичних або юридичних осіб.

5.20. Відомості про результати вступних випробувань в Інституті додатково оприлюднюються на його офіційному вебсайті.

6. ФОРМУВАННЯ РЕЙТИНГОВИХ СПИСКІВ ТА ЗАРАХУВАННЯ ВСТУПНИКІВ

6.1. Рейтингові списки вступників формуються окремо за кожною спеціальністю/освітньою програмою.

6.2. Підставою для формування рейтингових списків є конкурсний бал.

6.3. Роботи вступників до аспірантури, виконані ними на вступних іспитах, які не зараховані на навчання, зберігаються не менше одного року.

6.4. Рішення про рекомендацію до зарахування вступників на місця за кошти державного бюджету та кошти фізичних або юридичних осіб Приймальна комісія приймає згідно з порядком формування рейтингового списку.

6.5. Наказ про зарахування на навчання видається директором Інституту на підставі рішення Приймальної комісії.

6.6. Рішення Приймальної комісії про зарахування вступника може бути скасоване Приймальною комісією у разі виявлення порушень з боку вступника.

6.7. Особи можуть бути вилучені з наказу про зарахування (наказ про зарахування скасовується в частині, що стосується цієї особи) до аспірантури Інституту за власним бажанням, відраховані з Інституту за власним бажанням, у зв'язку з чим таким особам повертаються подані ними документи не пізніше наступного дня після подання заяви про відрахування.